

altid saa paa et eller andet Punkt spares noget, og der kan maaske ogsaa findes den Kilde, hvoraf der skal ydes. Haves derimod ingen ordentlig Bogføring, savnes der ganske Midler til at skaffe det fornødne Overblik.

Der har været Disput i Rigsdagen om mange Enkeltheder i dette Lovforslag, og Anskuelserne have særlig været afvigende med Hensyn til to Punkter, Brugsforeningernes og Haandværkernes Bogføringspligt. Jeg skal derfor tillade mig kort at opholde mig ved disse. Da Lovforslaget om Bogføring i forrige Rigsdagssamling var til Behandling her, blev der af følgende Medlemmer, som jeg med den højterede Formands Tilladelse skal tillade mig at nævne ved Navn, for at de lettere kunne opfattes, Døcker, Hey, Holger Petersen, Poul Rasmusen, Niels Rasmussen, Stilling og Tvede, med Hensyn til Brugs-, Andels- og lignende Foreningers Bogføringspligt stillet Forslag om, at Bogføringspligten skulde omfatte alle saadanne Foreninger, saaledes at disse Foreningers Bogføringspligt altsaa ikke skulde være indskrænket til kun at gælde dem, der vare pligtige til at løse Næringsbevis. Som ærede Medlemmer muligvis ville erindre, faldt dette Ændringsforslag her i Tinget, og efter Afstemningen vare vi klare over, at det ikke kunde nytte os noget at genopstille det, thi det var ikke faldet paa Grund af en tilfældig Fraværelse af forskellige Medlemmer, men det var en Afstemning, i hvilken den største Del af Tinget deltog, saaledes at vi indsaa, at vi ikke kunde faa det forandret. Efter den i Folketinget nu stedfundne Forhandling er Forslaget paa dette Punkt blevet væsentlig ændret i Retning af, hvad de nysnævnte Medlemmer fandt rigtigt, idet det ikke blot er Brugs-, Andels- og lignende Foreninger, der ere pligtige til at løse Næringsadkomst, men *alle* saadanne Foreninger overhovedet, naar de ikke arbejde med fuldt solidarisk Ansvar, der ere undergivne Bogføringspligten. Det er altsaa kun for de solidarisk ansvarlige Foreninger, at Bogføringspligten ikke er obligatorisk, og naar de, der ere interesserede i disse Foreninger, ikke selv mene, at det er nødvendigt at være indordnede under Lovens Bestemmelser, maa Ansvaret derfor falde paa dem, der have med disse Sager at gøre. Det laa ganske nær for os atter i denne Samling at undersøge, om vor Anskuelse ikke kunde være ført igenem, og det var bl. a. derfor, at der fra vor Side blev foreslaaet nedsat et Udvalg

af dette høje Ting. Det viste sig imidlertid under Udvalgsforhandlingerne, at man heller ikke i Aar vilde have den her oppe trufne Afgørelse forandret, hvorfor vi undlod at genopstille vort Forslag, og vi undlod det ogsaa, fordi der, hvis det var blevet opstillet fra vor Side, var blevet stillet andre Ændringsforslag fra anden Side, og saa kunde Resultatet mulig — ja, jeg kan ikke sige det ganske sikkert — være blevet det ganske modsatte af det, vi ønskede og ansaa for det bedste. Dette vilde vi ikke risikere, da vi anse Lovforslaget i dets nu foreliggende Form for at være af megen Betydning for Næringslivet og hele vort Samfund, et særlig værdifuldt Fremskridt, som absolut nu bør tages.

Ogsaa med Hensyn til det andet Punkt, Haandværkernes Bogføring, var der en Del Medlemmer indenfor Udvalget, der beklagede, at ikke alle Haandværkere ere blevne medtagne, men at Bogføringspligten er bleven indskrænket saaledes, at de Haandværkere, der beskæftige indtil to Medhjælpere, ikke ere komne ind under Loven. Vel siges det nu fra anden Side, at dette særlig er et Hensyn, der er taget til mindre Haandværkere, Landhaandværkere o. s. v., men denne Undtagelse kan ogsaa blive anvendt af Folk, som vel kun beskæftige to Mand, men alligevel føre en meget betydelig Salgsforretning; ogsaa disse ere ifølge denne Bestemmelse blevne undtagne fra Bogføringspligten. Vi anse dog ikke en saadan Undtagelse for at være saa betydningsfuld, at den skulde kunne foranledige, at vi ikke nu skulde ønske Lovforslaget gennemført. Ved et Ændringsforslag paa dette Punkt at udsætte dette Lovforslag for at strande har intet af Udvalgets 15 Medlemmer villet række Haand til. Om der end er et eller andet, der fra en eller anden Side har kunnet være ønsket anderledes, har man bøjet sig for Ønskeligheden af nu at se det foreliggende Lovforslag ophøjet til Lov.

Foruden det betydelige Fortrin, jeg har nævnt, har Lovforslaget ogsaa det, at dets enkelte Bestemmelser meget nøjere end Forordningen af 1832 angive, hvad der forlanges. Bestemmelserne ere ganske anderledes specialiserede. Jeg skal saaledes pege paa, at Forslaget ogsaa vil komme til at gælde for Aktieselskaber og Interessentskaber, som vi slet ingen Lov have for, men i dette Lovforslag kommer der dog til at ligge Bestemmelser, som berøre slige Institutioner, og som kunne være til megen Nytte. Det er saaledes nu forlangt, at Statusopgørelse skal underskrives